

tosan közelíti meg célját, először részlegesen szervezte át a kormányt a nyíltan nácibarát elemek leváltásával – Imrédy, Jaross és Kunder (augusztus 7.) –, Rátz Jenőt már július 19-ével menesztette, aztán elküldte Sztójayt kéthetes „egészségügyi szabadságra”. A német reakálás ezekre a bevezető lépésekre váratlanul egészen visszafogott volt. Hítlert feltehetően a belpolitikai problémák foglalkoztatták az ellene július 20-án elkövetett sikertelen merénylet után, és egyre jobban aggasztotta az állandóan romló katonai helyzet is. Augusztus 29-re Horthy úgy ítélte meg, hogy az idő kedvező Lakatos Géza tábornoknak, az első magyar hadsereg korábbi parancsnokának miniszterelnöki kinevezésére.

Tekintettel Magyarország kényes helyzetére, arra, hogy a tengely tagjaként keresett volna becsületes kiutat a háborúból, a Lakatos-kormány összetétele kiegyensúlyozott volt. Hogy megnyugtassa a németeket, Horthy megtartotta Reményi-Schnellert és Jurcseket; saját céljainak előmozdítására azonban néhány új, egyértelműen náciellenes beállítottságú tagot nevezett ki, például Rakovszky Ivánt és Hennyey Gusztávot.¹⁶²

Lakatos kinevezésének azonnali és messze ható következménye sok magas beosztású minisztériumi tisztviselő eltávolítása volt, akik korábban a náciak támogatói vagy ügynökei voltak. Többek között menesztették: Endrét és Kolosváry-Borcsa Mihályt. Az őket felváltó új kinevezettek közt megbízhatóbb emberek voltak, mint például Horváth Béla, Schell Péter báró és Hlatky Endre. Schell, Lakatos jó barátja, aki korábban több évig Kassán volt rendőrfőnök, belügyminisztériumi államtitkár lett.¹⁶³ Hlatkyt, Bihar vármegye korábbi főispánját sajtóügyi államtitkárrá nevezték ki.¹⁶⁴ Ugyanilyen fontos, ha nem még fontosabb volt, hogy ezzel párhuzamosan a legtöbb jobboldali polgármestert és megyei főispánt lecserélték, akik szimpatizáltak vagy nyíltan támogatták Imrédyt, vagy a nyilasokat, vagy a MÉP-ben tömörülő jobboldali szélsőségeket.

Kinevezésekor Lakatos így összegezte programját:

- a harc folytatása, derék magyarok módjára, a határok védelmében;
- a béke és a rend teljes megőrzése;
- a termelés növelése.¹⁶⁵

Lakatos kijelentései nyilván elsősorban külföldi, különösen német fogyasztásra szolgáltak. A Horthy által valójában rábízott feladatokat nem lehetett nyilvánosságra hozni. Ezek közé tartozott:

- a magyar szuverenitás helyreállítása;
- Magyarország háborúból való kilépésének előkészítése;
- a zsidóüldözések azonnali beszüntetése.¹⁶⁶

A Lakatos-kormány beiktatásával Budapesten a zsidóellenes nyomás